

Abstrakt:

Invazní procesy jsou v mnoha případech negativním aspektem dnešního globalizovaného světa. K šíření nepůvodních druhů dochází denně vlivem antropogenních nebo přirozených procesů. Nejlépe popsanou skupinou invazních organismů jsou rostlinné druhy. Emblematickým druhem rostlinných invazí v České republice je bolševník velkolepý, latinsky *Heracleum mantegazzinaum*, jenž je jedním z nejlépe zdokumentovaných nepůvodních druhů u nás. Díky svým vlastnostem se bolševník dokáže rychle šířit prostředím a vytvářet hustá stanoviště, čímž může negativně ovlivňovat okolí a způsobovat jak ekologické, tak i ekonomické škody. Na rozdíl od jiných invazních rostlin, které se na našem území vyskytují, má však bolševník velkolepý negativní vliv i na lidské zdraví. Z tohoto důvodu byl subjektem zájmu mnoha vědeckých projektů, např. Giant Alien, které se snažily porozumět jeho invazní úspěšnosti.

V předkládané práci jsem se pokusila shrnout, které vlastnosti bolševníku umožňují úspěšně pronikat novým prostředím, a upozornit na jeho negativní působení, jelikož to se dotýká i lidské činnosti. Z důvodu dlouhé historie výskytu tohoto druhu na našem území jsou v práci uvedeny informace popisující, co za jeho úspěchem stojí a jaké jsou možnosti pro omezení jeho výskytu. Majoritní část práce je tak věnována metodám, které jsou pro likvidaci rostlin bolševníku využitelné a jaká je jejich úspěšnost při aplikaci v praxi. Přestože je bolševník na území České republiky evidován po dobu téměř dvou století, k aktivním a řízeným snahám o jeho velkoplošné omezení bylo přistoupeno až v posledních letech v rámci projektů v Karlovarském kraji. Na základě vyhodnocení dostupných dat a mnou provedeného terénního měření jsem se pokusila vyhodnotit účinnost jednotlivých typů opatření a došla jsem k závěru, že se jako nejvíce účinné metody jeví vyrývání rostlin spolu s kořeny a aplikace chemických postřiků. Cílem mé práce bylo tedy poskytnout nejen ucelené informace o celkové problematice invazního bolševníku velkolepého, ale i o zkušenostech, které byly získány z jeho likvidace v praxi.

Klíčová slova: bolševník velkolepý, invaze, šíření, vliv, management, metody likvidace